

لطف‌الله نجفی‌زاده، مدیرمسئول طلوع نیوز با محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران گفت‌وگوی ویژه انجام داده است. این گفت‌وگو (دوشنبه، ۱ آذر) منتشر شده است.

متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

طلوع نیوز: رابطه افغانستان و ایران پستی و بلندی‌های فراوانی داشته. فرهنگ، تاریخ و زبان مشترک این دو همسایه زیر سایه‌ی سیاست، روابط افغانستان با امریکا، وضعیت مهاجران افغان در ایران و رابطه‌ی ایران با طالبان قرار گرفته. ایران طرفدار جمهوریت است یا دوست طالبان؟ سیاست اصلی ایران در برابر افغانستان چیست؟ تصمیم‌گیرنده‌ی اصلی این سیاست کیست؟ قدس، سپاه یا وزارت خارجه؟ دوستی افغانستان با امریکای دشمن ایران، به معنای دوستی افغانستان با ایران است یا دشمنی؟ مهمان من برای این بحث جوادظریف، وزیر خارجه ایران است.

آقای ظریف، آیا افغانستان یک کشور اشغال‌شده است توسط امریکا؟

ظریف: ما افغانستان را یک کشور مستقل می‌دانیم که در طول نزدیک به ۱۹ سال گذشته از کنفرانس «بن» در سال ۲۰۰۱ تاکنون دستاوردهای زیادی در حوزه‌ی دموکراسی، حقوق مردم، حقوق زنان و حقوق اقلیت‌ها داشته است. مشارکت مردم در تعیین سرنوشت خودشان در افغانستان یک واقعیت است و باید این واقعیت را به رسمیت بشناسیم. این‌ها اتفاقاتی است که افتاده، ما همواره با حضور نیروهای خارجی در منطقه مخالف بودیم.

اما کلمه‌ی اشغال گاهگاهی توسط مقامات ایرانی استفاده شده است.

ظریف: حضور نیروهای خارجی را ما چه در عراق، چه در افغانستان و چه در سایر کشورهای منطقه، محل صلح و امنیت منطقه می‌دانیم. اما ما به‌جای حکومت‌های این کشورها تصمیم نمی‌گیریم. حکومت‌های این کشورها دولت‌های مستقل هستند که برای خودشان تصمیم می‌گیرند، تصمیم هم با مردم است.

شما کمک کردید به این حضور در «بن» ۲۰۰۱، خودتان حضور داشتید در کنفرانس بن، کمک کردید که امریکا بیايد به افغانستان؟

ظریف: نه، ما کمک به حضور امریکا نکردیم، کمک به استقلال و ایجاد یک حکومت دموکراتیک در افغانستان کردیم. اولاً که کنفرانس بن بعد از حضور امریکا در افغانستان بود و بعد از مقابله‌ی مردم افغانستان و اتحاد شمال با کمک امریکا و با کمک ما در مقابل حکومت قبلی. حکومتی که سازمان ملل متحد آن‌را به رسمیت می‌شناخت توانست برگردد به کابل. اما آنچه که در بن اتفاق افتاد، در واقع ما کمک کردیم به گروه‌های مختلف افغانی که بتوانند یک آینده‌ی دموکراتیک را برای افغانستان

شکل بدهند. شاید نکته‌ی شما این باشد که دو کنش‌گر مهم در کنفرانس بن، ایران و ایالات متحده بودند که در مورد یک آینده‌ی دموکراتیک برای افغانستان با رهبران گروه‌های که آنجا حضور داشتند، همکاری می‌کرد.

پس از کنفرانس بن، شورای امنیت سازمان ملل حضور نیروهای خارجی به‌شمول امریکا را در افغانستان تأیید کرد که تا اکنون در کشور است. پس از کشته‌شدن قاسم سلیمانی در سال گذشته، آیا سیاست ایران در برابر افغانستان تغییر جدی کرده؟

ظریف: سیاست ما هیچ‌گاه در برابر افغانستان تغییر نکرده، سیاست ما همیشه این بود که ما حامی دولت و مردم افغانستان هستیم. معتقدیم که باید همه‌ی گروه‌های افغانی در مورد آینده‌ی افغانستان تصمیم بگیرند و این سیاست، سیاست نظام است نه سیاست بنده بود، نه سیاست مرحوم شهید سلیمانی. البته این را من باید تأکید بکنم که نقش شهید سلیمانی در برقراری دموکراسی در افغانستان در کنفرانس بن، اگر از من بیشتر نبود، کمتر نبود.

شما پس از ترور قاسم سلیمانی گفتید که امریکا باید از منطقه بیرون شود.

ظریف: ما همیشه این را گفتیم. گفتیم ترور شهید سلیمانی خروج امریکا از منطقه را تسریع کرد. کما این‌که دیدیم در عراق، پارلمان عراق رای داد به ضرورت خروج نیروهای امریکایی.

در افغانستان هم چنین می‌خواهید؟

ظریف: در افغانستان ما معتقد به خروج قانون‌مند و حساب‌شده‌ی نیروهای خارجی هستیم، براساس خواست مردم افغانستان و با تحویل مسئولانه‌ی مسئولیت‌های امنیتی به نیروهای افغانی نه به شکلی که حالا امریکایی‌ها خودشان بروند با طالبان مذاکره کنند.

در رابطه به حضور امریکا در افغانستان فکر نمی‌کنید کمک کرده به امنیت ملی ایران هم؟

ظریف: فکر نمی‌کنیم. ما این برداشت را نداریم. ببینید، حضور خارجی در هر جایی باعث می‌شود که یک احساسات داخلی ایجاد شود که این احساسات داخلی را تندروها و افراط‌گرایان از آن استفاده می‌کنند برای اهداف تروریستی. این یک واقعیت بوده، ما در عراق دیدیم، ابومصعب زرقاوی در عراق بعد از این ایجاد شد. حضور امریکا در افغانستان باعث جریحه‌دار شدن احساسات گروه‌هایی در افغانستان شد که توسط داعش، توسط القاعده و توسط تحریک طالبان مورد سوءاستفاده قرار گرفت.

شما در زمان طالبان که هشت همکار شما را در مزار شریف به‌شمول یک خبرنگار کشتند سفارت نداشتید، اما در ۲۰ سال گذشته در افغانستان نقش فعالی دارید.

ظریف: ما در زمان طالبان با دولت مرحوم استاد ربانی رابطه داشتیم که سازمان ملل متحد دولت استاد ربانی را به عنوان دولت رسمی افغانستان می شناخت و ما هم با آن دولت رابطه داشتیم و بسیار هم در افغانستان فعالانه با اتحاد شمال، یعنی با دولت قانونی افغانستان همکاری می کردیم.

همکاری امنیتی به ضد طالب؟ همکاران شما وزارت خارجه خو نبودند؟

ظریف: ما با داکتر عبدالله که در آن زمان وزیر خارجه ی دولت بود، تنگاتنگ رابطه داشتیم. من قبل از این که بروم به کنفرانس بن، در تهران با آقای داکتر عبدالله ملاقات کردم و نظرات دولت قانونی افغانستان را از آقای داکتر عبدالله شنیدم و براساس آن من به کنفرانس بن رفتم. لذا رابطه ی ما با دولت قانونی افغانستان همواره بوده و در ۲۰ سال گذشته هم خوشحالیم که دولت قانونی افغانستان براساس یک مبنای دموکراتیک و رعایت حقوق مردم تشکیل شد، همواره نقش فعالی را داشتیم چه در کنفرانس بن، چه در کنفرانس توکیو و چه در افتتاح راه آهن خواف-هرات که آخرین دستاورد ما از این روابط بود.

کار خیلی خوبی بود واقعا. وعده مشترک شما با امریکا در افغانستان چیست؟

ظریف: ما موضع خودمان را داریم. حالا نمی دانیم واقعا موضع امریکا در افغانستان چیست؟ اگر موضع امریکا در افغانستان آن است که در گفت وگوهای شان با طالبان و توافق شان با طالبان منعکس است، حتما ما با آن موضع متضاد هستیم. آن اقدام را اقدام خطرناکی می دانیم. نه به نفع مردم افغانستان، فقط یک اقدام داخلی برای امریکا برای خروج. ولی اگر بخواهید اشتراک مواضع ایران را بگیرید، موضع ما مشخص است. موضع ما این است که باید مردم افغانستان آینده ی خودشان را تعیین بکنند به شمول طالبان.

امریکا نیز همین را می گوید!

ظریف: اما امریکا رفت. ما هیچ وقت نرفتیم با یک گروه خارجی راجع به آینده افغانستان تصمیم گیری بکنیم. امریکا این کار را کرد.

بر سر جزئیات رابطه ی شما با گروه طالبان هم موارد زیادی است.

ظریف: حتما ما با گروه طالبان کار می کنیم اما نه این که برویم با آن ها در مورد آینده ی افغانستان تصمیم گیری بکنیم و قرارداد امضا بکنیم.

جزئیات واضح نیست که چه می گویید واقعا اما سوالاتی زیادی من دارم. تعریف شما از طالب چیست؟ طالب تروریست است؟ طالب یک گروه شورشی است؟ چه تعریفی دارد ایران از گروه طالبان؟

ظریف: همان‌طور که شما اشاره کردید، طالبان قبل از این‌که کسی دیگر را کشته باشند، هشت نفر از همکاران من را کشتند و شهید کردند. لذا تعریف ما این است که طالبان اقدامات تروریستی زیادی کردند. اما این‌که ما بگوییم طالب تروریست است، طالب بالاخره یک گروهی هست در داخل افغانستان اقدامات تروریستی داشته و امروز هم ضروری است که طالب به‌عنوان یک بخشی از راحل آینده افغانستان باشد نه راحل آینده افغانستان.

اما طالب به‌عنوان یک گروه، نزد شما گروه تروریستی نیست؟

ظریف: ببینید، طالب اقدامات تروریستی بسیار انجام داده است. این‌که طالب یک گروه تروریستی هست یا نه، در قوانین ما هنوز طالبان را از گروه تروریستی خارج نکردیم. در قوانین ما کما این‌که در قوانین ملل متحد بوده است. ما تابع ملل متحدیم.

پس برای ایران طالب یک گروه تروریستی هست؟

ظریف: همان‌طور که شورای امنیت ملل متحد تصمیم می‌گیرد، ما همان رفتار را داریم. اما معتقدیم که طالب در آینده یک واقعیت است. من می‌خواهم دو تا واقعیت را اشاره بکنم. ببینید ما دو تا واقعیت در افغانستان داریم؛ طالب یک واقعیت است. اما آنچه که در ۱۹ سال گذشته در افغانستان اتفاق افتاده، دستاوردهایی که مردم افغانستان دارند، دموکراسی، حقوق اقلیت‌ها، حقوق زنان این‌ها هم واقعیت است. شاید هم کلان‌تر از طالب. این‌که طالب بگوید من این‌قدر خاک افغانستان را در اختیارم است، بنابراین باید آینده افغانستان را من تعیین کنم، طالب نمی‌تواند بدون در نظر گرفتن واقعیتی که در ۲۰ سال گذشته در افغانستان اتفاق افتاده است، ادعا کند که ۲۰ سال گذشته وجود نداشت است.

در رابطه به آینده طالب و افغانستان سولاتی از شما خواهیم داشت. شما اشاره کردید به کشته‌شدن هشت همکار شما در مزار شریف در سال ۹۸، آیا از طالب انتقام می‌گیرید یا بخشیده‌اید؟

ظریف: نه بخشیده‌ایم و نه فراموش کرده‌ایم. اما این‌که انتقام بخواهیم بگیریم، ما همان زمان تصمیم گرفتیم. شما یادتان است که نیروهای ما در مرز مستقر شدند. امکان یک درگیری وجود داشت. دولت ایران تصمیم گرفت که این چنین درگیری حتماً به ضرر مردم افغانستان خواهد بود و فقط به ضرر طالب خواهد بود. لذا ما از درگیری صرف نظر کردیم و از انتقام‌گیری هم صرف نظر کردیم. اما این‌که ببخشیم یا فراموش کنیم، نه! یک دردی هست داریم و به‌خاطر مردم افغانستان تحمل کردیم. ما همان زمان اگر می‌خواستیم انتقام بگیریم باید اقدام نظامی می‌کردیم و آن اقدام نظامی را مضر برای مردم افغانستان می‌دانستیم و برای مردم ایران.

نزدیکی امریکا و طالب به ضرر ایران است؟

ظریف: آن چیزی به ضرر ایران و افغانستان است که امریکا بنشیند با طالبان توافق امضا کند و بخواهد آن توافق بر مردم افغانستان تحمیل شود.

آن را ما از مقامات افغانی پرسیدیم. از رییس جمهور افغانستان، اما می‌خواهیم موقف ایران را بدانیم.

ظریف: موقف ما هم همین است. موقف ما این است که امریکا باید تسهیل‌کننده‌ی گفت‌وگوهای بین‌افغانی باشد نه به‌جای افغان‌ها با یک گروه تماس بگیرد و به توافق برسد و کار را به جایی برساند که آن گروه هیچ مبنایی را جز توافق خودش را با امریکا به‌عنوان مبنا نپذیرد.

شما هم رابطه با طالبان دارید. تأیید هم کردید، اما مقامات افغان به‌شمول رییس قبلی اردوی افغانستان در ۲۰۱۷ ادعا کرد که شما (ایران) به طالبان جنگ‌افزار می‌دهید، آموزش می‌دهد و زخمی‌هایشان را درمان می‌کند، شبیه ISI.

ظریف: ما حتماً هیچ‌یک از این سه کار را انجام نمی‌دهیم. جنگ‌افزار نمی‌دهیم، زخمی‌های طالبان را درمان نمی‌کنیم اما با طالبان گفت‌وگوی جدی داریم. من شخصاً با ملا برادر در تهران ملاقات کردم. کما این‌که دیگر مقامات بین‌المللی یا در دوحه یا در پایتخت‌های خودشان با هیأت طالبان دیدار کرده‌اند. ما بالاخره در مناطقی بزرگی از مرز مشترک ایران و افغانستان، متأسفانه دولت افغانستان استقرار ندارد و ما مؤظفیم که از مردم خودمان دفاع بکنیم.

شریک‌تان طالب است؟ او طرف مرز همسایه مستقیم‌تان طالب است؟

ظریف: طالب حضور دارد. شریک حالا نمی‌دانم چه می‌خواهیم اسم‌اش را بگذاریم.

رابطه امنیتی پس دارید؟

ظریف: ما تمامی تبادلات‌مان را، گفت‌وگوهایمان را با طالب به اطلاع دولت افغانستان رساندیم. در بسیاری مواردی که دولت افغانستان با آن‌ها نیاز داشتند کمک کنیم، کمک کردیم. در سفر اخیر آقای دکتر عراقچی، کاملاً تشریح کردیم آنچه را که انجام شده است.

چه است؟ چه انجام دادید با طالب؟

ظرف: ما مثلاً خواسته‌های که دولت افغانستان از ما داشت. آن‌ها را منتقل کردیم به طالبان.

میانجی هستید بین طالبان و افغانستان؟

ظریف: نه میانجی نیستیم. ما یک همسایه‌ایم که برای ما افغانستان مهم است. آینده‌ی افغانستان مهم است و آینده‌ی افغانستان را با همین شکلی که گفتیم می‌خواهیم.

شما اگر از روند صلح افغانستان حمایت می‌کنید که گفتید می‌کنید، چرا در نشست ۱۲ سپتامبر که هم‌تایان شما از سراسر جهان شرکت کردند، شرکت نکردید؟

ظریف: ما قبل از آن نشست بیانیه‌ی داریم برای حمایت از روند صلح در افغانستان.

اعتراضیه بود بیشتر. اعتراض کردید از مدیریت امریکا.

ظریف: نه. از مدیریت امریکا اعتراض کردیم. من گفتم ما سیاست امریکا را در این زمینه قبول نداریم.

هیچ کشور دیگر دنیا اعتراض نکرد!

ظریف: آن‌ها نظر خودشان را دارند. همان‌طور که عرض کردم ما به نظر دولت افغانستان احترام می‌گذاریم.

دولت افغانستان با دنیا بود، شرکت کرد و دوست شما آقای عبدالله در آن جلسه بود.

ظریف: درست است. من با آقای دکتر عبدالله هم قبل از آن جلسه صحبت کردم و هم بعد از آن جلسه صحبت کردم. بیانیه دادیم در حمایت از آن. اما ما با یک برنامه‌ی انتخاباتی ایالات متحده حتما در آن شرکت نمی‌کنیم. آن برنامه با حضور آقای پومپئو تبدیل شد به یک برنامه انتخاباتی و از نظر ما در واقع آقای ترمپ افغانستان را فدای اهداف انتخاباتی‌اش کرد و ما در آینده خواهیم دید که چه ضرری بزرگی به افغانستان زد.

یک سوال دیگر داریم در رابطه به رابطه شما با طالبان. ملا اختر منصور، رهبر پیشین طالبان پیش از کشته‌شدنش در ایران بود. چرا؟

ظریف: من گفتم ما هیچ‌گاه نگفتیم که ما با طالبان ارتباط نداریم. آقای ملا برادر هم آمد ایران و با وزیر خارجه‌ی ایران ملاقات کرد. به همان دلیل ایشان هم در ایران ملاقات‌هایی ممکن است با مسئولان ما داشته باشد. این را ما هیچ‌وقت مخفی نکردیم، دولت افغانستان هم اطلاع دارد.

این پیش از شورای مذاکرات صلح است.

ظریف: بلی درست است. همه پیش از شروع مذاکرات با طالب رابطه داشتند. خیال می‌کنید رابطه‌ی ایالات متحده با طالب از مذاکرات شروع شد؟

نخیر. اما خیلی کم می‌دانیم که آقای ملا اختر منصور چه می‌کرد واقعا؟ چه کمک کرد به پروسه صلح؟

ظریف: البته آن سفر تا جایی که من می‌دانم، یک عبوری بود با اسم مستعار.

عبور دو ماهه؟

ظریف: این را من دیگه اطلاع ندارم.

ندیدید شما با آنها؟

ظریف: من نه. اولین طالبی که من دیدم در زمانی بود که من به عنوان میانجی بین اتحاد شمال و طالبان در کنفرانس اسلامی آن وقت در جده بودم و هیأت طالبان را من آنجا ملاقات کردم. فکر کنم وزیر اطلاعات رسانی طالبان بود، این اولین ملاقات من با طالب بود. دومین ملاقات من با طالب با ملا برادر بود در تهران.

رابطه‌ی بسیار دیرینه معلوم می‌شود.

ظریف: آن به عنوان سازمان همکاری با کنفرانس اسلامی یک کمیته‌ی افغانستان داشت که کمیته‌ی افغانستان شامل ایران بود، پاکستان بود، تونس بود و چند کشور دیگر. تلاش می‌کردند که بین گروه‌های افغانی صلح برقرار کنند و من به عنوان نماینده‌ی رییس وقت سازمان کنفرانس اسلامی جناب آقای خاتمی در آن جلسه ریاست جلسه را به عهده داشتم.

طالبان در ایران خانه دارند؟ مقامات طالبان؟ در مشهد در زاهدان؟

ظریف: من از چنین چیزی اطلاع ندارم. ممکن است افرادی که با طالبان ارتباط داشته باشند، در ایران رفت‌وآمد داشته باشند اما این که در ایران مقر داشته باشند، یا قرارگاهی داشته باشند، حتما چنین چیزی وجود ندارد.

چیزی به نام شورای مشهد و کمیته زاهدان..

ظریف: من هم این‌ها را شنیدم ولی ما واقعیت از این خبر نداریم.

کشورتان است؟

ظریف: بلی کشور ما است.

اطلاعات ندارید یا رد می‌کنید وجود ندارد؟

ظریف: ما سه میلیون افغان یا شهروند افغانستانی در ایران داریم.

عین جواب را پاکستانی‌ها هم می‌دهند.

ظریف: نخیر، ببینید شما نوع رابطه‌ای که ما با طالبان برقرار کردیم، گفتیم به چه دلیل است. ما نه طالبان را ایجاد کردیم، نه طالبان را شناسایی کردیم. در زمانی که طالبان حکومت تشکیل دادند در افغانستان، سه کشور شناسایی کردند یادتان هست، پاکستان، امارات متحده عربی و عربستان. ما این کار را نکردیم و لذا ارتباط مان با طالبان یک ارتباط ضروری به‌خاطر حضور طالبان در کنار مرزهای مان است.

در مذاکرات صلح در دوحه طالبان یک موضع جالبی در برابر فقه جعفری گرفتند، خبر یا آگاه شدید؟

ظریف: ما شنیدیم که طالبان فقه جعفری را به‌عنوان یک گروه اقلیت مذهبی مطرح کردند.

قابل نگرانی است برای شما؟

ظریف: حتما قابل نگرانی است.

تشریح کنید، چطور؟

ظریف: به‌خاطر این‌که مجموعه‌ی جهان اسلام مخصوصا براساس مقررات قانون اساسی کنونی افغانستان مجموعه‌ای فقه‌های اسلامی در افغانستان به‌عنوان مذهب رسمی هستند و این‌که طالبان بخواهند با شیعیان به‌عنوان یک اقلیت مثل مسیحیان یا بوداییان برخورد بکنند، خلاف موازین اسلامیاز نظر همه‌ی افراد معتقد به یک روش اسلامی برای حکومت است.

حالا اقدامی است از طرف ایران برای همچون موقفی؟

ظریف: این مسئولیت مردم افغانستان است. به‌نظر من ما نظر خودمان را داریم، اما مردم افغانستان هستند که باید در مورد آینده‌ی‌شان تصمیم بگیرند.

آقای ظریف، آیا ایران با یک نظامی در افغانستان که بعضی‌ها می‌گویند نسخه‌ی سنی که شما در ایران دارید، اگر شکل بگیرد مشکل دارید؟

ظریف: ما این‌جا یک جمهوری اسلامی داریم. اگر کسی نسخه‌ی سنی کشور ما را ایجاد بکند حتما استقبال می‌کنیم. اما امارت اسلامی حتما نسخه‌ی سنی جمهوری اسلامی نیست.

چه است؟

ظریف: به نظر ما جمهوری اسلامی افغانستان آن گونه که در قانون اساسی افغانستان آمده، مبتنی بر آرای مردم، راهحلی است که در ۲۰ سال گذشته وجود داشته و پیشنهاد ما و نظر ما این است که باید مبنای آینده‌ی افغانستان هم جمهوری اسلامی افغانستان و همین قانون اساسی کنونی باشد. اما باز هم من تکرار می‌کنم، این تصمیم ما نیست. تصمیم مردم افغانستان است.

پس وجه مشترک ولایت فقیه و امارت در چیست؟ هردو مشروعیت را آسمانی می‌دانند.

ظریف: این دو بحث کاملاً متفاوت است. البته من نه فقیه و نه متخصص حقوق اسلامی هستم. من یک حقوق‌دان بین‌المللی‌ام و در این زمینه ورود تخصصی ندارم اما می‌توانم این را بگویم که مبنای دو روش متفاوت حکمرانی است.

یعنی در افغانستان اگر رئیس‌جمهوری باشد و بعد یک امیرالمومنین...

ظریف: ببینید. این تصمیم با مردم افغانستان است. این که نظر مردم، رأی مردم تعیین‌کننده باشد در جمهوری اسلامی حتا مقام ولایت فقیه توسط خبره‌گان منتخب از سوی مردم انتخاب می‌شود. ما هیچ سمتی غیرانتخابی و هیچ سمتی دایمی در جمهوری اسلامی نداریم.

به جز رهبر؟

ظریف: نخیر. رهبر طبق قانون اساسی هم توسط مجلس خبره‌گان انتخاب می‌شود هم می‌تواند توسط مجلس خبره‌گان برگزار شود.

اما با رای مستقیم مردم نیست به هر حال.

ظریف: رای مستقیم مردم؟ اگر در امریکا، رای الکترال کالج رای مستقیم مردم است. دیروز دیدیم چه شد در امریکا.

در نیت طالبان در صلح شک دارید؟

ظریف: من برداشتم این است که طالب مایل به صلح براساس مبانی خودش است. صلح یعنی رسیدن به تفاهم با همه و گرنه می‌شود پیروزی در جنگ. پیروزی در جنگ با صلح دو تاست. من فکر می‌کنم باید طالبان دنبال صلح باشند. صلح یعنی پذیرش واقعیات کنونی، پذیرش دیدگاه همه‌ی طرف‌ها. نه این که بگوییم هر وقت همه‌ی طرف‌ها آمدند و به ما تسلیم شدند آن وقت صلح می‌شود.

فکر می‌کنید این نیت را دارند یا شک دارید؟

ظریف: من در مورد نیت اولشان که دوست دارند همه طبق روش آنها عمل بکنند، مطمئنم. در مورد این که آمادگی دارند با بقیه همراهی بکنند امیدوارم، ولی اطمینان ندارم.

نگفتید به مهمان‌تان، آقای [عبدالغنی] برادر؟

ظریف: هم آن وقت گفتیم و هم اگر دوباره ببینمشان خواهیم گفت. جمهوری اسلامی یک خاصیت دارد و آن این است که در ما در گفتن مواضع‌مان با کسی رودروایستی نداریم.

آیا کدام ستپ یا تشکیلی بین‌المللی ممکن است صورت بگیرد که ایران بخشی از آن باشد؟

ظریف: ما معتقدیم که یک ابتکار منطقه‌ای می‌تواند برای افغانستان بسیار مفید باشد. ببینید ما در ۶ به اضافه‌ی دو شرکت کردیم که مبنایش همسایگان افغانستان بود، البته کشورهای دیگر هم بودند. ما نمی‌پذیریم که دیگران تصمیم بگیرند و ما در حاشیه برویم و برای تصمیمات آنها مهر امضا ایجاد نکنیم و آن را تأیید نکنیم. ما معتقدم که اولاً هر ابتکار منطقه‌ای باید خود افغانستان در آن حضور داشته باشد، یک نمی‌تواند یک ابتکار منطقه‌ای بدون حضور افغانستان شکل بگیرد. باید محوریت صلح در افغانستان خود افغانستان باشد. نباید دیگران از بیرون برای افغانستان تصمیم بگیرند، سه همسایگان نزدیک‌ترین کشورهای هستند که از وضعیت افغانستان یا ضرر می‌بینند یا سود می‌برند. یعنی از مواد مخدر گرفته تا بحث آوارگان، تا بحث ناامنی در افغانستان، این همسایگان‌اند که اولین خطر متوجه آنها می‌شود. لذا همسایگان باید حلقه‌ی اصلی، یعنی مرکزیت خود دولت افغانستان؛ حلقه‌ی اصلی همسایگان و حلقه‌ی بعدی کسانی که می‌خواهند کمک بکنند. ما در چنین ستپ یا چنین تشکیلی حتما حضور خواهیم داشت.

از میزبانی قطر در روند جاری استقبال می‌کنید؟ درست است؟

ظریف: ما با قطر روابط بسیار خوبی داریم. در یک چارچوب مناسب حتما آمادگی داریم که با قطر همکاری کنیم. همین امروز هم ما با قطر گفت‌وگوهای بسیار خوبی در مورد آینده‌ی افغانستان داریم. وقتی هم که من می‌خواستم این ابتکار منطقه‌ای را شروع بکنم، از اولین کسانی که او تماس گرفتم وزیر خارجه‌ی قطر بود.

افغان‌ها را هم خبر کردید؟

ظریف: بلی. اصلاً من بعد از تماس تلفنی با آقای اتمر و هماهنگی با ایشان که من می‌خواهم این کار را بکنم، شروع کردم و کماکان هم آقای اتمر برادر بسیار خوب و دوست قدیمی من از زمانی که مشاور امنیت ملی بودند، با ایشان ما هماهنگی تنگاتنگ داریم برای ابتکار منطقه‌ای و من می‌توانم بگویم که این ابتکار مشترک من و آقای اتمر است.

افغان‌ها می‌پرسند که از یک طرف که شما می‌گویید امریکایی‌ها باید بیرون شوند. از طرف دیگر می‌گویید که باید مسئولانه بیرون شوند. از طرف دیگر می‌گویید که طرفدار صلح هستید اما در جلسه شرکت نمی‌کنید. از طرفی می‌گویید که جمهوری

و قانون اساسی مهم است اما با طالب رفت و آمد دارید. اصلا سوال این است که سیاست ایران چه است؟ کی تصمیم می‌گیرد؟ در این جا قوت‌های مختلفی هست؛ قدس است، سپاه است، اطلاعات است، شما در وزارت خارجه هستید، تعیین‌کننده‌ی اصلی سیاست ایران در قبال افغانستان کی است؟

ظریف: سیاست خارجی هر دولتی در یک اجماع ملی شکل می‌گیرد. در افغانستان هم شما شورای امنیت ملی دارید، رئیس‌جمهور دارید، وزیر خارجه دارید، مسئولین دیگر دارید، ولی نهایتاً یک سیاست خارج می‌شود. در ایران هم همین‌طور است. سیاست ما آنچه هست که من عرض می‌کنم. این‌که کنش‌گران مختلفی در سیاست ایران حضور دارند، حتما حضور دارند.

حضور بسیار گسترده و جدی دارند؟

ظریف: بلی، حتما حضور بسیار جدی و گسترده دارند. افغانستان همسایه‌ی ما است. ما تا مرز یک جنگ بعد از حمله‌ی طالبان به صحن کنسول‌گری مان پیش رفتیم. لذا موضوع کم‌اهمیتی نیست. شما به همه اشاره نکردید، در بحث افغانستان از وزارت نیروی ما نقش دارد که رئیس کمیسیون مشترک است، تا وزارت کشور ما که مسئول مهاجرین افغانستان است تا وزارت علوم ما که ۲۳ هزار دانشجوی افغانی دارد تا وزارت آموزش و پرورش ما که ۴۸۰ هزار دانشجوی افغانی دارد. یعنی همه هستند. اما سیاست جمهوری اسلامی با همه‌ی آن ابعادی که شما گفتید این است که آینده‌ی افغانستان را باید مردم افغانستان با حضور همه تشکیل بدهند. طالب قسمتی از آینده‌ی افغانستان است نه آینده‌ی افغانستان.

که همه بودند، شما نبودید در دوحه!

ظریف: آن به دلیل این بود که ما با روش امریکا مخالف بودیم و کماکان هم هستیم. دوباره هم اگر بگذارند شرکت نمی‌کنیم.

حتا اگر افغان‌ها بخواهند؟

ظریف: ببینید، ما حامی افغانستان هستیم. حالا شاید کشوری که با زبان صریح می‌گوید جمهوری اسلامی افغانستان باید مبنای آینده باشد، باید دستاوردهای ۲۰ سال گذشته افغانستان مبنا باشد، ایران است و این یعنی این‌که ما صددرصد در کنار مردم و دولت افغانستان ایستادیم. دیگران این‌طور نیستند.

پس شما رد می‌کنید که در ایران یک حکومت و دو بازی‌گر است؟ یا یک بازی‌گر و دو سیاست؟

ظریف: حتما ما یک سیاست داریم و سیاست همانی است که به شما گفتم. یعنی بنده در مورد طالبان عرض کردم چرا ما با طالب ارتباط داریم. وقتی هم که ما با حکومت هستیم، با حکومت مذاکره می‌کنیم، با دولت افغانستان مذاکره می‌کنیم، همه‌ی ما حضور داریم. یعنی در بحث‌هایی دوستان سپاه هستند، در بحث‌هایی دوستان وزارت اطلاعات هستند.

اما در کشورهای مثل افغانستان، عراق، سوریه و لبنان واقعا تعیین کننده سیاست کیست؟

ظریف: تعیین کننده سیاست جمهوری اسلامی ایران. یعنی رهبری، رئیس جمهور، شورای عالی امنیت ملی. این ها سیاست را تعیین می کنند و با کنش گران داخلی سیاست را اجرا می کنند.

آقای سلیمانی در عراق چه می کرد؟

ظریف: آقای سلیمانی در عراق کمک می کرد به دولت عراق در مبارزه با داعش و در مبارزه با افراط. به دولت عراق کمک می کرد و برای همین هم هست روزی که ایشان در عراق شهید شد، در مسیر رفتن به دیدار نخست وزیر عراق بود. آقای عادل عبدالمهدی اعلام کرد که ایشان مهمان من بود و می آمد که من را ببیند. امکان ندارد فرمانده قدس ما، وزیر اطلاعات ما و دیگر مسئولی از ایران به عراق برود، با نخست وزیر عراق دیدار نکند.

اما معاون سابق قدس اسماعیل قآنی به افغانستان آمد رفت به بامیان، با والی بامیان دیدار کرد، والی بامیان فکر می کرد با معاون سفیر می بیند؟

ظریف: اگر والی بامیان این تصور را داشته است، آقای قآنی بالاخره یک شخصیت معروف هست. با دوستان افغانی ارتباط داشته و دارد و در آینده هم خواهد داشت. مسئولین افغانستان ایشان را می شناسند و با ایشان هم ارتباط دارند و بعضا وقتی تهران تشریف می آورند با ایشان ملاقات می کنند. ما هم تشویق می کنیم این ملاقات را. فکر می کنیم که خوب است ما با همه ی افغانستان ارتباط داشته باشیم و این ارتباط، ارتباط بسیار مهمی است. به نظر من همان طور که گفتم سردار شهید سلیمانی، نقش سردار شهید سلیمانی با استاد شهید ربانی برای آینده ی افغانستان در کنفرانس بن شاید از نقش ما که در سالن بودیم، بیشتر بود.

به همان خاطر می پرسیم که آیا واقعا تصمیم گیرنده وزارت خارجه است؟

ظریف: من به شما عرض می کنم که ما باهم هماهنگ ایم. شما می دانید که دو تا نکته در کنفرانس بن را من وارد کردم. یکی دموکراسی، یکی مبارزه با تروریسم. این را بروید در کتاب نماینده ی امریکا در کنفرانس بن بخوانید. می گوید ظریف آمد به ما گفت که نمی خواهید به دموکراسی و تروریسم اشاره بکنید؟ و این ها را همه با هماهنگی شهید سردار سلیمانی وارد کردیم.

فکر می کنید با بازگشت طالبان به افغانستان این کشور به دست یک گروه تروریستی ضد ایران می افتد؟

ظریف: ما معتقدیم که آینده ی افغانستان باید در اختیار مردم افغانستان و با حضور همه ی گروه ها باشد. ما معتقد نیستیم که طالبان به تنهایی توان حکومت در افغانستان را داشته باشد یا افغانستان بتواند به دهه ی ۹۰ برگردد.

در رأس حکومت اگر باشد؟

ظریف: این تصمیمی است که مردم افغانستان باید بگیرند. من به جای مردم افغانستان رییس جمهور افغانستان را تعیین نمی‌کنم. هیچ‌کس هم در ایران همچنین کاری را نمی‌کند.

و برای شما مشکل امنیتی نیست؟

ظریف: اگر بر اساس دستاوردهای مردم افغانستان باشد، بر اساس قانون اساسی باشد و بر اساس جمهوری اسلامی در افغانستان باشد ما به انتخاب مردم افغانستان احترام می‌گذاریم.

چرا افغان‌ها را برای جنگ به سوریه می‌فرستید؟

ظریف: ما کسی را به سوریه نمی‌فرستیم.

۲۵ هزار افغان را فرستادید.

ظریف: این را ما کاملاً روشن کردیم. ببینید، کسی برای یک کشور دیگر نمی‌رود در یک کشور ثالث بجنگد. برادران ما به آنجا به صورت داوطلب رفتند. کما از عراق رفتند، کما از جاهای دیگر رفتند.

شما تسهیل کردید، کمک دادید.

ظریف: ما کمک کردیم در سوریه برای مقابله با داعش که دشمن مشترک همه‌ی ما است.

از یک طرف می‌گویید که افغان‌ها باید خودشان تصمیم بگیرند. سلاح دادید برای‌شان.

ظریف: اولاً این‌ها به‌خاطر اعتقادات خودشان رفتند.

دعوت کردید شما

ظریف: در پایگاه‌های خودشان، در سنگرهای خودشان پرچم افغانستان و عکس رییس‌جمهور افغانستان بعضاً داشتند و این‌ها بهترین نیروهایی هستند که اگر دولت افغانستان تمایل داشته باشد، می‌تواند با سابقه‌ی رزم با تروریستان و داعش کمکی به دولت افغانستان باشند.

برای چه؟

ظریف: برای مبارزه با داعش و برای مبارزه با ترور و حفظ امنیت افغانستان.

در درون افغانستان؟

ظریف: هر جا که دولت افغانستان باشد.

کجا است این نیروها؟

ظریف: خیلی‌هایشان مشغول زندگی عادی هستند، حالا که جنگ از اماکن متبرکه در سوریه رفع شده و بسیاری از این‌ها برگشته‌اند، زندگی می‌کنند، کار می‌کنند.

کجا؟ ایران؟

ظریف: ممکن است ایران باشند. ممکن است ایران نباشند.

چند هزار نفر هستند؟

ظریف: من همان عددی را که شما می‌گویید شنیدم. پنج هزار من شنیدم که ممکن است حالا کمتر از دو هزار نفرشان در سوریه باشند.

در کجای دنیا که شما پیش‌تر گفتید کارشناس روابط بین‌الملل هستید، دیدید که از مهاجر ملیشه بسازند و بفرستند به کشور دیگر؟

ظریف: شما یک مفروضی می‌گیرید که این مفروضتان درست نیست که از مهاجر کسی ملیشه بسازد. اولاً که خیلی از آنها مهاجر نبودند، از خود افغانستان آمدند رفتند آنجا. کما این که ممکن است از جاهای دیگر هم رفته باشند.

پس من بخواهم سلاح بگیرم، مرا می‌فرستید سوریه؟

ظریف: شما وقتی رفتید سوریه ممکن است به شما سلاح بدهیم.

این جا سلاح نمی‌دهید؟

ظریف: این‌ها که رفتند سوریه، در سوریه برای مبارزه با داعش پیوستند به نیروهای مبارزه با داعش. ما هم بدون هیچ رودروایستی از نیروهای مقاوم در برابر تروریسم، در برابر افراطگرایی حمایت کردیم.

چقدر تلفات داده‌اند افغان‌ها؟

ظریف: من تعدادشان را نمی‌دانم اما ما به خانواده‌های آن‌ها امتیازاتی می‌دهیم. خانواده‌های افرادی که شهید می‌شوند، در افغانستان، برای ایده‌ی‌شان، برای آرمان‌شان، ما خانواده‌های آن‌ها را تحت پوشش می‌گیریم.

افغان‌ها در این کشور حق خریدن تلفن را ندارند، در بعضی جاها از مکتب بازمانده‌اند، در جاده به گلوله بسته می‌شوند، به پارک و بعضی جاها رفته نمی‌توانند، اما چطور می‌توانند آزاده بروند به جنگ؟

ظریف: باز هم مفروض‌های شما خیلی درست نیست. افغان‌ها، برادران و خواهران افغانی ما در ایران می‌توانند مدرسه بروند، مدرسه بزرگسالان بروند. ۴۸۰ هزار دانش‌آموز ما داریم. بیست و چند هزار بزرگسال داریم که دارند آموزش مبارزه با بی‌سوادی می‌بینند مخصوصاً خانم‌های افغانی. ۲۳ هزار دانشجوی افغانی داریم. ما فقط ۵۰۰ دانشجوی افغانی را در دانشکده‌های پزشکی‌مان داریم آموزش می‌دهیم. ما افتخار می‌کنیم که بسیاری از مسئولین افغانی در دانشگاه‌های ما درس خوانده‌اند. این برای ما افتخار است که در خدمت برادران و خواهران‌مان بودیم. اگر اتفاقی افتاده در مورد کسانی که متأسفانه برای سودجویی قاچاق انسان می‌کنند، دوازده نفر را در یک موتر که چهار نفر جا داره قرار می‌دهند و در اتوبان‌ها کارهای خطرناک این قاچاق را انجام می‌دهند، متأسفانه اتفاقاتی می‌افتد. ایرانی‌های هم که ممکن است از این روش استفاده بکنند، با خطر مواجه‌اند. سیاست ما همواره این بوده که مهاجرین افغانی، پناهندگان افغانی و کسانی که غیرقانونی یا قانونی در ایران هستند، از امکانات ما استفاده می‌کنند. حالا یک مشکلی بود که بعضی از برادران افغانی ما که در بانک صادرات حساب داشتند، نمی‌توانستند کارت بانکی بگیرند.

حالا می‌توانند؟

ظریف: این مشکل را همکاران من رفتند دنبال کردند، حتا بانک مرکزی دستور داده، ما رفتم دستور بانک مرکزی را هم گرفتیم ولی هنوز بانک‌ها به‌خاطر مقررات پول‌شویی مخالفت کردند. داریم می‌رویم شورای عالی مبارزه با پول‌شویی. یک مصوبه‌ای بگذاریم فقط برای این‌که دوستان افغانی ما که حساب دارند در بانک‌های ایرانی، بتوانند کارت هم داشته باشند. شما این را در نظر بگیرید که ایرانی‌ها در خیلی کشورها نمی‌توانند حساب داشته باشند، به‌رغم این‌که با ویزه می‌روند آن‌جا، پاسپورت دارند همه‌چیز دارند.

اما شما این را می‌دانید که داشتن یک کارت بانک برای بعضی افغان‌های که ۴۰ سال است در آن‌جا است، شما بسیار مقایسه با امریکا را دوست دارید، در امریکا اگر پنج سال باشید، شهروندی برای‌تان می‌دهد.

ظریف: خیر. شما بروید نگاه بکنید ایرانیانی که در امریکا به دنیا آمده‌اند، نه پنج سال بوده‌اند، همسر آقای ترمپ حساب‌های‌شان را چطوری می‌بندند.

بخاطر رابطه‌ی ایشان با ایران شاید باشد.

ظریف: نه، به خاطر ایرانی بودن. من نمی‌گویم ما بدون نقص ایم ولی ما این را می‌توانیم ادعا بکنیم که میزبانانی خوبی بودیم برای نزدیک به سه میلیون افغانی که در سخت‌ترین سال‌های ما ایران بوده‌اند. از امکانات بهداشتی ما حالا ۱۲۰ هزار افغانستانی داریم که بیمه‌ی سلامت دارند در ایران. یعنی در کنار ایرانیان از سپسید ما برای غذا استفاده می‌کنند. از سپسید ما برای رفت و آمد استفاده می‌کنند، در مدارس ما حضور دارند، از بیمارستان‌های ما استفاده می‌کنند. این را من نمی‌گویم، این‌ها برادران و خواهران ما هستند، مهمان ما هستند، امیدواریم روزی افغانستان شرایطی را پیدا کند که این‌ها بتوانند بروند به کشور خودشان خدمت کنند. ما هم همیشه دوست داریم همیشه میزبان افغان‌ها باشیم.

اما ایران هیچ‌وقت خانه افغان‌ها نبوده و نمی‌شود؟

ظریف: هیچ‌جایی، جز وطن آدم خانه‌اش نیست. ایرانیانی هستند که سال‌ها در امریکا زندگی کرده‌اند.

شما خودتان بودید.

ظریف: منم سال‌ها زندگی کردم. اما هیچ‌وقت امریکا را خانه خودم ندانستم. بچه‌های من در امریکا به دنیا آمدند، هیچ‌وقت امریکا را خانه‌ی خودشان ندانسته‌اند. حالا هم با کمال افتخار در ایران زندگی می‌کنند. افغان‌ها این‌جا مهمان ما هستند. اما ما امیدواریم که روزی شود همه افغان‌ها بتوانند به خانه خودشان برگردند. هیچ‌جا مثل خانه خود آدم نمی‌شود.

آیا پروژه فاطمیون متوقف است؟

ظریف: من کاملاً صریح به شما گفتم. ما کسانی را که با داعش و با افراط در سوریه مقابله کردند، برای اینکه مجبور نباشند در کابل و در قندهار با داعش مقابله کنند، در تهران و همدان و کرمان‌شاه یا در بغداد و کربلا و نجف مقابله کنند از آن‌ها حمایت کردیم. اگر لازم باشد باز هم حمایت می‌کنیم. اما امروز آن خطر در حال رفع شدن است که هنوز کاملاً رفع نشده است. دولت افغانستان کاملاً آگاهی دارد که ما کاملاً آمادگی داریم که هر کمکی به دولت افغانستان برای استفاده از نیروهای افغانستانی در اردوی ملی افغانستان، در مقابله با تروریسم تحت فرماندهی دولت افغانستان داشته باشد.

شما طرفدار استفاده از قوت‌های فاطمیون در برابر داعش در درون افغانستان هستید؟

ظریف: این تصمیم دولت افغانستان است. باید تحت فرماندهی دولت افغانستان، در افغانستان مقابله کنند. کما این‌که تمام کسانی که در سوریه با داعش جنگیده‌اند، تحت فرماندهی واحد دولت سوریه بوده‌اند. ما هم تحت فرماندهی دولت سوریه کمک می‌کردیم.

در درون افغانستان ارتش آن تشکیل‌اش تکمیل نیست اما افغان‌ها در جاهای دیگر به اندازه کافی هستند که برای دیگران می‌جنگند.

ظریف: ما اعتقادی به این نداریم. گفتیم در سوریه هم تحت فرماندهی آقای حافظ بشار اسد، تصمیم می‌گرفت ما اجرا می‌کردیم. ما معتقد به تمامیت ارضی و حاکمیت ارضی دولت‌ها هستیم، حکومت‌ها هستیم. در افغانستان تحت حاکمیت و فرماندهی دولت افغانستان ما آمادگی داریم کمک کنیم.

با روی کار آمدن اداره بایدن، انتظار دارید که برجام برخواد گشت یا مذاکرات از سر گرفته می‌شود؟

ظریف: ما معتقدیم که سیاستی که امریکا در دوران آقای ترمپ دنبال کرد -سیاست فشار حداکثری- به اهداف خودش نرسید. این به معنای این نیست که به ما فشار اقتصادی نیاورده‌اند، به مردم ما فشار نیاورده‌اند. چرا! مردم ما را حتا از واکسن کرونا محروم کردند. اما نتوانستند به اهدافشان برسند. آقای بایدن یا خود آقای ترمپ اگر می‌فهمدند که این سیاست‌شان غلط است، باید سیاست را کنار بگذارند. امریکا به‌عنوان عضو ملل متحد، عضو شورای امنیت موظف است قطعنامه شماره ۲۰۳۱ را اجرا بکند و آن یعنی این‌که باید تحریم‌ها را بردارد. ایران هم اعلام کرده که اگر امریکا تحریم‌ها را بردارد و شرایط ما عملاً نه فقط در بیان- بیان در برابر بیان- آن‌ها بگویند ما دوست داریم، ما هم می‌گوییم ما دوست داریم. آن‌ها اقدام بکنند، تحریم‌ها را بردارند، ما نفت‌مان را بتوانیم بفروشیم، پول‌های‌مان را بتوانیم برگردانیم، آن وقت است که ما به تعهدات برجامی‌مان برمی‌گردیم. شرایط برمی‌گردد به سمت شرایط عادی.

مذاکرات از سر شروع خواهد شد؟

ظریف: این‌ها نیاز به مذاکره ندارد. این‌که شما تعهدات‌تان را انجام بدهید ما هم تعهدات‌مان را انجام می‌دهیم. ما مواضع‌مان را صریح گفتیم.

خوش‌بین هستید با آمدن بایدن؟

ظریف: من نه خوش‌بینم نه بدبین. این یک تصمیمی است که آن‌ها باید بگیرند. اگر آن‌ها چنین تصمیمی گرفتند، همان‌طور که عرض کردم، بیانیه در برابر بیانیه، اقدام در برابر اقدام. آن‌ها نمی‌توانند یک بیانیه بدهند ولی تحریم‌ها سر جایش باشند و توقع داشته باشند ما اقدام بکنیم. بیانیه بدهند ما هم بیانیه می‌دهیم، اقدام بکنند ما هم اقدام می‌کنیم.

در رابطه به نزدیکی اسرائیل با عربستان و بحرین نگران هستید؟

ظریف: به‌نظر ما یک خطر وجود دارد و آن این است که رژیم صهیونیستی بخواهند که از همسایگان ما استفاده بکند برای این‌که دعوای خودش را با ایران را بیاورد به این منطقه، این کار خطرناک است و این را به همسایگان‌مان هم گفتیم که در دام اسرائیل نیفتند که جنگ را بکشاند یا دعوا یا مخاصمه را بکشاند به خاک خودشان. این خیلی خطرناک است برای آن‌ها. این دسیسه اسرائیل است، این توطئه اسرائیل است. اسرائیل هیچ علاقه‌ای به کشورهای حاشیه‌ی خلیج فارس ندارد. اسرائیل به دنبال این است که از آن‌ها سوءاستفاده بکند. ما این موضع را گفتیم. البته ما رابطه‌ی‌مان را رابطه‌ی خوب با همسایگان می‌خواهیم، رابطه‌ی خوب با کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌خواهیم. به همین دلیل هم طرح صلح هرموز را پیشنهاد کردیم.

چرا روح‌الله زم اعدام شد؟

ظریف: قوه‌ی قضاییه ما مستقل است و دولت نقش در تصمیم قوه قضاییه ندارد. اما تا آن‌جا که من خبر دارم، خبرنگار به معنای کسی است که خبر را منتقل می‌کند یا اظهار نظر می‌کند. علی‌القاعده یک خبرنگار نباید آموزش ساخت «کوکتل مولوتوف» در سایشش بگذارد.

شما شخصا طرفدار اجرای این اعدام هستید؟

ظریف: من به‌عنوان یک شهروند ایرانی به قانون ایرانی را ملتزمم. کما اینکه شهروند هر کشوری به قوانین آن کشور ملتزم است. کشور ایران مثل بسیاری از کشورهای دیگر، مجازات اعدام را برای سنگین‌ترین جرم‌ها در نظر گرفته است. ما خوشحالیم با تغییراتی که صورت گرفت، به‌ویژه در حوزه مواد مخدر که بیشترین تعداد مجازات‌های اعدام را ما داشتیم آستانه برای مجازات‌های اعدام بسیار بالا رفت و تعداد کسانی که باید طبق قانون اعدام شوند، بسیار کم شدند. این را من به‌عنوان یک شهروند، کسی که یک زمانی حقوق بشر درس می‌داده است، حتماً ازش استقبال می‌کنم.

تا شش ماه دیگر ایران شاهد انتخابات ریاست‌جمهوری خواهد بود، آیا نامزد این انتخابات هستید یا خیر؟

ظریف: این جواب، کوتاه‌ترین جواب سوال شما خواهد بود؛ قطعاً خیر. این کار را در توان خود نمی‌بینم.
پایان/.